

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (73 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 centov; komisije, in zavarila, poslanice in vabila po L 1. — oglasi denarnih zavodov po L 2. — Mali oglasi po 30 st. beseda, majhnanj pa L 2. — ulica sv. Franciška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Razmerje med Jugoslavijo in Italijo

Vladna kriza

Položaj v Ravenni

Jugoslavija

Sporazum z Italijo dosežen

Bolgarska

Francija

Anglia

Nemčija

Amerika

Turčija

Italijanski najemniški zakon raztegnjen na Julijsko Krajino

Z današnje brzojavko št. 4182-6-5 javlja Centralni urad, da je računski dvor vknjižil kr. odlok z dne 19. min. maja, s katerimi se razširjajo na Julijsko Krajino v kraljestvu veljavne zakonske določbe za najemanje prostorov in hiš za stanovanja. Ukrenili so se že potrebni koraki pri ministrstvu pravosodstva in uka za takojšnje objavo tega odloka v Uradnem listu. V kolikor gre za odlok glede najemanja poslovnih prostorov, se bo takoj o tem poročalo v prihodnjem ministrskem svetu.

Delovanje naših poslancev

PITANJE JUGOSLOVENSKOG ŠKOLSTVA ISTRE U PARLAMENTU.

Naš vrli istarski narodni zastupnik dr. Uliks Stanger, upravio je na ministarskog predsjednika, te na ministre unutarnjih poslova i nastave upit glede uređenja podučavanja talij. jezika na slavenskim školama Istre. Što ju napučeju slavenska većina, na način da ova poduka ne škodi svrsi pučke škole. Sada je poverena poduka talijanskog jezika — veli dalje interpellant — osobama koje u većini slučajeva ne posjeduju učiteljske sposobnosti; niko od njih nema posebne sposobnosti za podučavanje jezika u slavenskim školama pokrajine. Budući ovi novi učitelji ne poznadu ni cigle slavenskog reči, ih deca ne razumiju. Nauk talijanskog jezika je time osporavan, otežan, a uspeh biva takorekuc ništetan. Pored toga je talijanskom jeziku odredjena polovica preko učevnih satova na štetu drugih učevnih predmeta, tako da je napredak škole time znatno osporavan.

Dodat čemo — veli interpelacija — da ovi učitelji uživaju vrlo malo simpatija među ljudstvom jer ne poštuju narodnog jezika, jer zlo postupaju s decom, jer se ponašaju osobito političkom kao zagovornici (ekspONENTI) krajnjih stranaka (fašista i nacionalista) izazivajući tako opravdani otpor na štetu akcije za narodno pomirenje. Otale ono zlo, što oni razvijaju u pokrajini Istri. Slovenski narod zahteva u dobrobit škole (da njegova deca ne budu poluanalfabeti) te narodnog mira, da ovi talijanski učitelji, što su došli nedavno u ove krajeve iz raznih ureda i vojničkih odjeljenja, budu opozvani, a podučavanje talijanskog jezika da se poveri učiteljima, i to u svrhu usposobljenim prema vladajućim zakonitim propisima t. j. učiteljima, koji poznadu jezik učenika i jesu usposobljeni za podučavanje u slovenskim školama.

Na ovu interpelaciju dobi naš narodni zastupnik zbilja interesantan odgovor, za koji treba, da sazna čitav naš narod u Jugo-sloj Krajinu, a osobito njegovo učiteljstvo.

«Generalni člv. komesarijat u Trstu ure-
dio je i proširio prošle škol. godine podu-
čavanje talijanskog jezika u inorodnim škola-
lama. Ovaj uređaj je podignuo buru
(alarm) u nekim većma užganim Slaveni-
ma Istre i Gorice, koji su ovu uredbu
shvatili u svrhu raznarodjivanja, docim se
to ima upisati potrebama inorodnih naroda
koji izjavise u raznim prigodama, da sa-
žele stvoriti talijansku prosvetu (di fara-
una cultura italiana), da mogu udobnije
(con più agio) živeti i sudelovati uspješnije
(con più efficacia) u državi, kojoj definitiv-
no pripadaju».

Šta se tiče druge primetbe našeg zastupnika, da se poverilo podučavanje talijanskog jezika ponajveć osobama, koje nemaju učiteljskog osposobljenja, a niko od njih onog posebnog za podučavanje u slovesnim školama pokrajine, odgovara nam gosp. ministar javne obuke (nastave), da su svi ovi učitelji kojima je povereno obuka talijanskog jezika u inozdrom školama u novim pokrajinama, usposobljeni

Glede druge opaske, da ovi ne poznaju jezika dece, ministar istice, da ovo ne osporava (nosa presenta ostacolo) učenje jezika u našim školama, odgovara g. ministar, da mu je određeno minimalno tri sata u prvih dva godišta, a najveće pet za ostala godišta. — Na opasku zastupnikov, da se ovi talijanski učitelji pečaju ponajveć političkom izjavljajući narod, ministar ga uverava, da u čitavoj krajini nije se dešalo nijedan žalovanja vredan slučaj političke naravi (alcan incidente dovuto a ragioni politiche) niti je bilo prosveda sa strane privatnika ili mesnih čimbenika. — Svršavajući konstatuje g. ministar, da svi ovi talijanski učitelji vrše svoju dužnost usprkos mukama i tegobama žrtvujući se, i da su oni većinom vredni bojovnici, koji nastoje pobratiti se s inorodcima poštujući ih, te širiti među njima naplemenitija čuvstva što izviru iz talijanskog srca. — Ovakvo se govori na najvišem mestu u Rimu, a mi znamo u Istri predobro, da ministar hotimotično ili nehotimotično ne govori istinu, te da opjesnuje sebe i javnost.

Navratit ćemo se na predmet.

POSREDOVANJE NAŠEGA ZASTUPNIKA DR. STANGERA RADI CESTA, PUTEVA I ŠUMA U ISTRI

Na zadnjem lepo uspešnom sastanku u Sv. Duhu kod Buzeta u svrhu opć. izbora, preporučili su buzetski općinari svomu obiljubljenom državnom zastupniku, da se zauzme i za gradnju cesta u općini te za pošumljenje buzetskog Krasa. — Dr. Stanger nečaseci časa obrati se u tu svrhu na zemaljski odbor u Poreču te mu iznese želje i potrebe naroda, osobito glede radnja, što bi se morale što prije započeti i dovršiti na Buzetini.

Zemaljski se odbor rešitbom od 4. pr. junija požurio odgovoriti našemu narodnom zastupniku glede gradnja cesta na Buzetini, da je cesta Svisveti—Vrh u državnom proračunu za god. 1921. — 22. Nacrt ove ceste sa dotičnim troškovnikom poslan je već na odobrenje kompetentnoj višoj oblasti, pa drži — veći Zemaljski odbor — da će se uskoro moći započeti radnja.

Glede drugih cestovnih radnja, što ih naš zastupnik požurio, naime cestu Trizv—Sočerga dotično cestu Trizv—Kašcerga, odgovara Zemaljski odbor, da dave na osobitu važnost cesti Črnikal—Podpeč—Brezovica—Zazid—Rakitovac, te mostu kod Abrami na potoku Pračani. Ove će se ceste uzeti postepeno u obzir u narednoj osnovi ceste. — Gradnja, što se već proćava i sastavlja u tehničkom odelu gen. civ. komesarijata u Trstu te u tehničkom uredu Zemaljskog odbora u Poreču. Tame se kane usavršiti na Buzetini putevi.

Dr. Stanger zauzeo se također i za pošumljenje buzetskog Krasa. Na njegov dotični podnesak odgovara mu Zemaljski odbor u Poreču, da je vlada u tu svrhu već odredila pet hiljada lira, koje su se već potrošile prošlog marta pošumljenjem kotline Rečice, gde se posadilo oko 80 hiljada borića.

Opet je s druge strane — odgovara šaljke Zem. odbor — Zemaljsko šumsko poverenstvo u Poreču dalo na raspolaganje u svrhu pošumljenja Krasa osamnaest hiljada lira, što se podelile za radnje u teku na Buzetini i Klancu.

Porečki Zem. odbor izražao nato želju, da bi općine na Buzetini priskočile sa 20 potstotina doprinosom za namirenje troškova kod pošumljenja, što se vrši u čitavoj pokrajini. Općine naprotiv kano gospodariće šuma na Buzetini da slabo nadziru svoje šume i škrtare nagradama lugarima. Konačno opća Zem. odbor, da je oblastima na srcu pošumljenja Krasa, koje je velike važnosti pa će zato i nastojati provesti radnje.

PITANJE TOPOLOVCA I GRADINJE

Svojedobno su stanovnici Topolovca i Gradinja izrazili želju svomu narodnom zastupniku Stangeru, da se njihova sela odcepe od motovinskog sudbenog kotara, dotično od porečkog polit. kotara te da se priključe sudbeno i politički koparskom kotaru, dotično Kopru, kamo gravitiraju svojim položajem tla i gospodarski. Porečki zemaljski odbor odgovorio je našemu zastupniku s izjavom, da kakva zamolba u tom smislu sa strane Topolovca i Gradnje nije došla u ruke zemaljskog odbora, pa zato oblasti nisu mogle u tom pitanju ništa ni poduzeti ni odlučiti.

Naš vredni narodni zastupnik dr. Stanger je učinio u toj stvari sve, što je mogao, a stoji sada do Topolovčana i Gradnjčana, da sa posebnom, novom molbom sa potpisima posrednika ovo pitanje postave na pravu stazu. — Kad bude takova molba već podnesena, će moći g. zastupnik to pitanje zagovarati i pospešiti njegovo rešenje.

USTANOVNI OBCNI ZBOR „ŠOLSKEGA DRUŠTVA“ se bo vršio u nedelju, 6. avgusta ob 10 ur predpoldne na dvorani gosp. Šmuka u Sežani s sledećim dnevnim redom: 1. Prijava članova i dopunskih zastupnika; 2. Posrednik predstavlja; 3. Poručilo pripravljalnog odbora in obrazložitev pravil; 4. Volitve: a) predsednikov in desetih odbornikov; b) nadzornika; c) razrednika; 5. Slučajnosti.

Prisrpaljalni odbor.

Sicilijanska krvna osveta

„La kulturne slike, ki jo je prijavila graška „Tagespost“ iz peresa Kurta Bauerja, pomembimo:

Nedavno so poročali listi, da je slavni sicilijanski pesnik Nino postal žrtve krvne osvete. Zamenjali da so ga z njegovim sinom, prežali nanj iz zasede in ga umorili.

V resnici pa se je stvar zgodila drugače. Pesnik je bival navadno v Rimu. Ko pa se je začasno mudil na deželi v domačem kraju, je njegov šestletni sin obel in so ga morali prenesti v bolnišnico v Catani. V sprejemni sobi bolnišnice so dvojna vrata: ena vodi na plano, druga pa k odprti dvigala, ki se je nahajal slučajno v popravu. Vsi nedolgo so ostala ta druga vrata odprta. Nesreča je hotela, da je pesnik izstopil iz sobe ravno skozi ta vrata, strmoglavil v globino in si razbil lobanjo. Ljudstvo pa je ta nesrečni slučaj v svoji domišljiji pretvorilo v čin krvne osvete.

S tem pa ni rečeno, da ne bi prošla sicilijanska krvna osveta še obstajala. Kakor si severni Evropejec predstavlja južno-italijansko krvno osveto, je še kaj nedolžno. Misli si navadno, da užaljenec potegne nož, nasprotnika umori, in s tem da je stvar končana. Često pa še le začne. Događa se, da vsled enega ednega žaljenja poginjajo cele vasi. Prvi povod se zdi kaj brezpomembna. Čak prepričemo se sediti, kakaj ljubavna afera itd., radi katerih prihaja do prelivanja krvi, so čisto začetek krvnim osvetam med rodbinami za dobo celih rodov, čeprav so te rodbine v kakem sorodniškem razmerju med soboj. Če je nasprotnik odstranil koga, prevzame družina tega poslednjega — otroci, stariši, oddaljeni sorodniki — krvno osveto. Ta pa se ne omeja na to, da umorijo prejšnjega napadalca. Ta kazen bi bila preblaga. Kot žrtve izbirajo bičje, ki je prejšnjemu napadalcu najdražje, n. pr. njegovega otroka! Događa se, da mu na ta način porijejo vsi otroci. Taki krvavi čini pa zahtevajo enak odgovor od nasprotnih strank. Tako se stara rana vedno na novo odpira. Stari zapuščajo maščevanje mladim in niso redki slučaji, da le še grobovi označajo kraj, kjer je bila nekaj prijazna vasica.

Kar se nam severnjakom zdi kot kruta, barbarska zločina, smatra Sicilijane kot sveto dolžnost, od katere ga ne more odvrtiti nobena policijska sila. Če so ga tudi za leta deli pod ključ, posega — ko je zapustil ječo — zopet po bodalu, da zadene tistega, v katerem slutu povzročitelja svojega zaporu. Maščevanje mu je nad lastnim življenjem. Redarstvo ima ob takih okoliščinah težko delo. Od prebivalstva ne more pričakovati nikake podpore, kajti nihče si ne upa opozoriti na zločina — bodi iz strahu pred osveto, bodi ker je v vsem svojim pravnim čutom na njegovi strani. Vsako policijsko postopanje se smatra kot kršenje starih pravic. Tudi sovražniki so edini, ko gre za kljubovanje policiji.

Posebno kruta postaja krvna osveta v Siciliji s tem, da se ne zadovoljujejo le, z umorjenim nasprotnikom ali njegovih svojcev, ampak da ga dije časa poprej svarijo z gotovimi znaki. Tako mora ta tedne in mesece živeti v večnem strahu in razburjenju, v svesti si, da ga more vsak hip zadeti strašni dogodek. Kot prvi znak je navadno rezanje trt v njegovem vinogradi. Tedaj že ve, da se bliža neizpustna usoda. Ali pa se njegov nasprotnik uhitotapla v njegov hlev in reže konjem grive. To je zadnji znak. Odslej nima prežanjane niti enega mirnega trenutka več: ne v vasi, ne na polju, ne v postelji, ne na poti domov. Vsak hip ga more zadeti krogla. Najhuji na krvni osveti je zavratno morilski način. Nasprotnik se mu ne postavlja v odkritem boju, marveč prileta krogla vedno iz zasede. Sicer pozna tudi pripristi Sicilijane vitežki dvoboj. Vsak mladenič ima samokres v žepu, da more z mesta pozvati nasprotnika na obračun z orožjem. Toda to se dogaja vedno le v hipu razburjenja. Resni spori, čast družine, pa zahtevajo krvno osveto, ki se izvaja iz zasede. Sledi pa ji navadno cela vrsta zavratnih umoritev in se nadaljuje od roda do roda, dokler se ne posreči prijateljstvu, da pomirijo sovražni si stranki.

Neki Sicilijanec je rekel piscu: „Odkriti dvoboj je krivičnost, ker navadno ubije žaljevega žaljencega. Krvna osveta je veliko pravičnejša, ker je žaljenec na varnem in je zadet vedno žaljeve. Odgovarja torej čutu pravičnosti ljudstva, ki noče svojih stvari poverjati kakšni sodnji.“

Ta logika ima gofovo nekaj na sebi. Ali protivi se čutu poštenja severnjaka. Ta čut mu ne dopušta, da bi iz zasede prežal na sovražnika. To sta — pravi pisec — dva različna sveta, ki si stojita nasproti in se ne dasta premostiti s samo logiko. Eden hoče le odstraniti nasprotnika, drugi pa zastavlja tudi svoje življenje za svojo čast.

Dnevne vesti

Smrtina kosa. Včeraj zjutraj je umrla po kratki boleznj v mestni bolnišnici Marija vdova Potrata, zasebnica in sestra našega rodoljubca Stanka Gođine na Vrčeli pri Sv. Ivanu. Zaljubljeni rodbini naše sožalje.

Trsta proti poguba. Najuglednejša italijanska revija za gospodarstvo, industrijo in trgovino „Echi e Commenti“ piše v svoji 31. številki od 26. julija po „La Vie Maritime et Fluviale“:

„Mesto tržaško res nima razloga, da bi bilo zadovoljno s svojim novim položajem in prav so imeli tisti njegovi meščani, ki so hoteli, naj bi Trst postal glavno mesto male svobodne države, kakor je Gdanako. Ali, potrebno bi bilo, da bi dobri zmisel triumfal nad političnimi strastmi. „Trenko e Trieste“ je bil toliko časa vojni krk izrednostitane Italije, da se ni moglo misliti na to, da bi se zmagovalec preprečila aneksija odrešenega mesta, četudi ima ta aneksija postati njegova smrtina obožba. Trst ni mogel živeti drugače, nego kot izhodilce za razsežno obdobjemsko ozemlje, ki je sedaj zaprtu njegovemu delovanju. Ta smrtina obožba je že v izjavljanju. Trstu služila le še ena dve tisti ljudi v tednu. Ladjedelnice so skoro brez dela. Največji trgovci so zapustili mesto in stare plovnice družbe, ki so nekdanje tako vspevale, govorijo o premestitvi svojih uradov v Genova, ali Benetke. Hoče se uvesti svobodna luka, ali, fališni nasprotujejo temu načrtu, ki je nemikake izvora. V priključanju naraščata beda in nezadovoljstvo. Je 30.000 brezposelnih in mnogo gladujočih tudi med meščanstvom. To stanje naj bi služilo Reki v pouk! Če pride to mesto pod isti režim, ga zadene ista pogubna usoda. Ne odlučuje se nakazjeno kako pristanišče od njegovega naravnega zaledja.“

Revija komentira to pisanje. Mi bi pa celo rekli, da vendar nekako pretiruje, da preveč rše črno in črno, da položaj vendar ni tako obu-

pen. Morda ni še prepozno, če si more Trst pridobiti vsaj del svojega starega zaledja. Samo bi trebalo, na kar opozarja tudi naš vir: trebalo bi, da se vsi tisti, ki morejo pomagati, izbežijo političnih osinov in da izvaja rešilno akcijo edino le z ozirom na gospodarske in trgovske koristi mesta; trebalo bi torej, da se tista istotako poznana, kakor nesrečna — politika potisne popolnoma v ozadje! In hitro, ker sicer bo res prepozno!

STATISTIKA NAŠIH DRUŠTEV. V statistične svrhe bi nujno potrebovali podatke vseh društev, zadrug in organizacij, gospodarskih, kulturnih ali političnih; da sestavimo tak seznam, prosimo vsa slo. društva v Jul. Krajini, da nam naznačijo: a) leto ustanovitve; b) sedež; c) število članov; d) značaj društva; pri gospodarskih društvih koliko močnega natančne podatke.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu.

„Edinost“ in plesi. Iz Postojne se je oglašil neznan dopisnik v listu „Nazione“ ter nas zofistično napada radi našega pisanja proti plesom. Posebno nam očita, da smo nedolžni, ker smo radi tega, kar je prišlo v Baču pri Knežaku o priliki nekega plesa do poboja med fanti, dolžni ublastva, da so ona kriva vsemu zlu, ker dovoljuje ples. Dopisnik opazi, da nam ni nikoli prav: Če oblastva ne dovoljuje plesa, kričimo, če ga dovolijo, zopet kričimo. No stvar ni taka. Kričali smo in kričali bomo, kedar oblastva brez dobrega uzroka prepoveje kako naš kulturno prireditve. Nikoli pa nam ni padlo na misel, da bi protestirali proti temu, če se prepove kak ples, ki ga par fantov priredi zgolj za svoj žep, kjer obstoji vsa prireditve samo v plesu in k večjemu se v pijančevanju. Žalibož tudi če bi hoteli, ne bi bili mogli še sedaj protestirati proti kakim prepovedi. Zakaj marsikatera naša kulturna prireditve je bila že prepovedana, toda nismo se silišali, da bi bil prepovedan en sam nesrečni barjarski ples po naših vaseh. Naj začno enkrat oblastva prepovedovati te ples in naj nas obveste o tem. „Nazione“ dopisnik bo potem videl, kako znamo — ne samo protestirati, — ampak tudi pohvaliti in celo hvaležni biti!

Nekaj novega pa nam je omenjeni dopisnik povedal, kar nas osuplja. Piše namreč dobesedno: „Toda če bi hotela biti „Edinost“ nepristranska, bi morala pred vsem napasti zastopnike slovenskih občin, kateri ne samo, da odposiljajo prošnje za ples, uležene od podjetnikov, gostilničarjev in posameznih društev, ampak kateri tudi priporočajo brzo rešitev, da se izda zahtevano dovoljenje.“

Ce je to res, potem z vso brezobzirnostjo pripisujemo dober del krivde tistim občinim zastopnikom, ki so tako zaslepljeni, da na tak način uničujejo naše narodno gospodarstvo in narodno — zdravje. Gori citirani stavek „Nazione“ga dopisnika dajemo na znanje Goriški županski zvezi z najmojšno, da ukrene tu primerne korake, da se ta narodni greh, če se res dela, odpravi, in da obvesti o tem javnost. Vso našo javnost pa pozivljamo, da nam javi takoj, če izve za kak primer, kakor ga ima v mislih „Nazione“ dopisnik da ime krivca objavimo in da bomo znali, kdo ne sme biti naš občinski zastopnik!

Preiskava pri Jadranski banki. Včeraj predpoldne se je raznesla po mestu senzacionalna vest, da so redarstveni organi izvršili pri Jadranski banki razsežno preiskavo, ker so se baje vršile velike zlorabe na škodo državnega erarja. Ta da je oškodovan za več milijonov. Preiskave so se izvršile tudi na stanovanju osumljenih uradnikov. Na podlagi uspeha preiskav je nekaj uradnikov aretiranih. Te odredbe so se izvršile na podlagi ovadbe nekega opuščenega uradnika. Več nismo mogli doznati na kvesturi.

Jugoslovanska nacionalistična omladina in fašizem. „Primorske Novine“, ki so s simpatijami pozdravljale postanek gibanja jugoslovanske nacionalistične omladine in ki so tu tudi pomen dobrohotno zasledovale to gibanje, priobčujeta sedaj nekoliko „misli“, ki so v indikativni zvezi tudi z našim položajem v Juljski Krajini. Nacionalistična omladina v Jugoslaviji je začela s svojim delovanjem, ne da bi si stavila vprašanje, s kakimi metodami in kakim delom naj doseže svoj cilj. Ni izključeno, da si je vzela kot vzor italijanski fašizem. To je bilo hudo zgrešeno. Ta poslednji se bistveno razlikuje od omladinskega gibanja v Jugoslaviji toliko po svojih krajevni cilj, kolikor po konkretnih problemih, pred kateri je postavljena nacionalistična omladina. Italijanski fašizem hoče z nasiljem udušiti socialno gibanje, ki razjedajo notranje narodne sile Italije. In dela to ob pomankanju državne oblasti. Fašizem stremi po osnutju gospodarski in teritorialno ekspanzivne in agresivne Italije. V ta namen hoče udušiti socialne tendence v deželi. Omladinsko gibanje v Jugoslaviji pa ne le da ni ofenzivno na zunaj, ampak tudi na znotraj ne predstavlja podlage za socialno uravnavanje; in sicer enostavno zato ne, ker v Jugoslaviji ni socialnega razkrpanja. Poleg tega ni treba da nastopa namesto državne oblasti, ker oblast lahko poleg vseh nedostatkov — fizično posreduje in že v klici udušiti vsak centrifugalni pojav v državi. Primer fašizma ni posnemana vredna tudi zato, ker je iz današnje italijanske krize razvidno, da je to dvorcen meč, istotako nevaren za državo, kakor je bil nevaren nasprotnik, katerega je hotel vkloniti. Fašizem je dete socialne krize v Italiji. Če bi ga hoteli v Jugoslaviji posnemati, bi kazalo to, da so tudi tam socialno bolni. Nacionalizem v Jugoslaviji je postavil pred nalogo duhovnega ujedinjenja treh plemen. Zato mora biti njegova borba duhovna, ker je neizmislno misliti, da bi se s fizičnimi sredstvi mogli doseči čisto duševni uspehi. Fašizem je zapadel v to pogreško, da hoče s silo ubiti — idejlo. Zato mu ne smemo slediti na tej poti. Doba borbe s fizičnimi sredstvi je pri kraju in nastopa doba izpolnjenega gibanja. Tu je pravo polje omladinskega gibanja. Duhovno edinstvo naroda, da se do seči samo s povzdigo narodne kulture. Sila se sicer res ne more povsem izločiti iz življenja, ali za v resnici kulturno človečanstvo mora biti to „ultima ratio“!

Tečaj za hrvaštino. Društvo „Prosveta“ bo priredilo dvomesečni (avgust-september) tečaj za hrvaštino in sicer po tri ure na teden. Kdor bi želel obiskovati ta tečaj, naj se zgasi do zadnjega dne tekočega meseca v uradu društva „Prosveta“ v Trstu, via Fabio Filzi 10, I. Učnina za dva meseca: 20 lir.

Prošnja za pomoč. Iz Kubeta v Istri nam piše: V naši vasi se nahaja stara tina (60 let) rodom iz Kubeta (Dekani), ki pa nima nobene od sorodstva živega.

Izta žena je živevala vedno v Trstu in na Dunaju kot šivilja. Nekaj let pred vojno se je preselila in si zgradila 2 prsta na roki ter obolela na revmatizmu in tako postala nesposobna, da bi se mogla preživljati s šivanjem. Bila je v bolnišnici in, ker neozdravljiva, so jo poslali semkaj, kjer se nahaja v bedi. V njenem imenu prosimo, da blagovolite sporočiti, oziroma priporočiti v „Edinosti“ rečeno zadevo. Eventuelne odrove naj bi sprejemala uprava „Edinosti“, da koder bi se dvignili pravčasno. S to svotico bi si revica kupila kak stari šivalni stroj, da bi se tako lažje preživljala. Njen naslov: Josipina Škergat, Kubed p. Črnikal (Istra).

Od sv. Ivana. Danes, 30. t. m. ob 5. uri pop. priredijo gojenci otroškega vrta, na vrtu Narodnega doma običajno zaključno veselico s sledečim sporedom: 1. Domovini pesem. 2. I. seveda, deklamacija; 3. Slovenska deklica, prizor; 4. Sladkosnedni Tonček, igra; 5. Lenčico ljubim, prizor; 6. Barčica, pesem; 7. Zlati gradovi, prizor; 8. Leži, leži, prizor; 9. Lažnjiva Nadisa, prizor; 10. Snežuljčica, igra; 11. Glej v gnezdu, pesem; 12. K Tebi o nebeška mati, prizor; 13. Perica, prizor; 14. Selo dišeče grabimo; 15. Ko pomlad, pesem. Vabimo naše občinstvo, da se udeleži te prireditve v čim večjem številu.

Prosveta — predavanja. Danes ob 4. uri popoldne se bo vršilo v Bazovici predavanje o „Gregorčiču“.

Predavanje v Trebčah vsled nepričakovanih ovir odpade.

Knjige za kaznjence. Društvo „Prosveta“ se tem potom ponovno obrača do vseh onih, ki bi imeli knjige, katerih ne rabijo in ki bi bile primerne za kaznišnično knjižnico, da bi jih darovali za naše kaznjence. Kdor bi take knjige imel, naj obvesti urad društva „Prosveta“ v Trstu, via Fabio Filzi 10, I.

Za slavnost „Šolskega društva“, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo, dne 6. avgusta v Sežani, so se do sedaj javila za sodelovanje sledeča društva: Pevsko društvo „Velesila“ iz Skednja, „Kolo“ iz Trsta, „Tabor“ iz Vrhovelj, „Odvade“ iz Sv. Jakoba, Podružnica „Šol. društva“ iz Sv. Jakob, „Adrija“ iz Barkovelj, „Divača“ iz Divače, „Ilirija“ iz Sv. Jakob, „Zastava“ iz Lonjerja, „Storie“ iz Stori, „Štanjel“ iz Štanjela, „Dneva žar“ iz Kazelj, „Hajdrih“ iz Proseka, „Zarja“ iz Bazovice, „Žensko dobrodelno združenje“ iz Trsta, „Slovani“ iz Padrič, „Lipa“ iz Bazovice, „Mladinski pevski krožek“ iz Kontovela, „Omladina“ iz Trsta.

Objubila so sodelovanje nadalje se nekatera druga društva, ki se bodo javila tekom tedna.

Med sporedom bo igrala popolna godba „Kraška Vila“ iz Sežane ter dve tamburaški društvu.

Po končanem sporedu priredi „Kraška Vila“ ples v korist „Šol. društva“.

Med Opčinami in Sežano bo od 2. ur pop. na razpolago avtomobilsko vozilo. Slavnost se bo vršila na obsežnem in senčnatem vrtu pri „Treh kronah“, ki se bo z marljivim pripravljajnim odborom sežanskih gospa ter tržaške mladine „Prosvete“ in „Odvade“ spremljeni v pravi raj.

Na oddaljene kraje, ki se ne morejo udeležiti slavnosti, apeliramo ponovno, naj ta dan prirede zbirke v korist „Šol. društva“. Gotovo najdemo v vsaki najmanjši vasi naše zavedne ljudi, ki se bodo radi volje odzvali in potrudili, da bo dan 6. avgusta izpadel v vsakem oziru častno. Ko bodo nabiratelji trkali na vrata „za našo mladino“, naj vsak polži dar domu na altar! Nabrani zneski bodo priobčeni v Edinosti.

Deček se je izgubil. Predvčerašnjim je odšel z doma neznan ko 13 letni deček Joip Humar, stanujoč v ulici Girolamo Muzio 7. Deček ima črno čepico, rdečebelno pisano majo, kratke hlače in črne čevlje. Deček se je brzokone zatekel h kakim sorodnikom, v vsakem slučaju pa se v ljudno naprošajo tudi drugi, ki bi kaj o njem vedeli, da to sporočijo dečkemu očetu Petru Humarju, Trst, via Girolamo Muzio 7, IV. vrata 9.

Društvene vesti

Glasbena Matica. Na zadnjem občnem zboru izvoljeni odbor se je na svoji prvi seji kostituiral na sledeči način: dr. Edvard Slavik, predsednik; Ivan Vovk, podpredsednik; Janko Vovk, tajnik; Hinko Pertot, blagajnik; Kazimir Sancin, gospodar; dr. Ivan Marija Kok, Jelica Kokova, Janko Samec in Albert Sirok, odborniki.

MDP — Sv. Jakob. Danes ob 10. uri zjutraj reden občni zbor. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poručilo tajnika. 3. Poručilo blagajnika. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. Bodite točni in polnoštevilni.

MDP — Magdalena. V nedeljo, 6. t. m. celodnevno izlet v Sežano. Odhod ob 6. uri zjutraj izpred društvenih prostorov. Popoldan prisostvovanje pri slavnosti. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva. Clani mand. odseka naj prineso tozadevne instrumente seboj.

Odbor.

Iz tržaškega življenja

Nočni čuvaj, ki je streljal v obljubljeni gostilni. Pred snotnim malo pred policijsko uro je stopil v neko obljubljeno gostilno na Goldonijemem trgu nočni čuvaj Guidon Pavan, star 32 let, stanujoč v ulici Capuano. Kljub temu, da je bil močno vinjen, je zahteval z vso olednostjo, naj ga postrežejo s pol litrom vina. Gostilničar mu je dejal, da mu ne da pijače, ker je že itak močno vinjen. Ta odklonitev je čuvaja razburil. Nenadoma je potegnil iz žepa samokres velikega kalibra in oddal v strop šest streliv. Gostje so prestrašeni zbežali; istotako so nekateri ljudje na ulici zbežali, misleč, da gre za kak spopad, ali za kaj sličnega. Strelji so privabili v gostilno par krajevlih stražnikov, ki so prišli vrnjena čuvaja in ga odvedli v zapor.

Radi tatvine 61 lir je bila včeraj aretirana in odpeljana v zapor v ulico Coroneo neka Fauto Santina, lastnica trgovine v ulici della Ginastica št. 1. Škodo je trpela zasebnica Bruna Bumelo, stanujoča v isti ulici št. 10.

Vlom v železno blagajno. — 3 tisoč lir škodo. Včerašnja tržaška kronika je zaznamovala vlom v železno blagajno v uradu „Società Cemento Isanzo ex Portand“ v ulici Riccardo Pitteri; danes mora omeniti drug vlom, ki je bil izvršen v noči od petka na soboto v skladišču trdnice Bernardo Braun & Com na obrežju Grumula št. 14.

Preden se je posrečilo neumornim „delavcem“ priti na cilj, so morali najprej odpreti ponarejenimi ključji sosedno brivnico. Tam so prevrtili debel zid. Po skladišču in po pisarnah so vse razmetali, končno so pa prevrtili veliko železno blagajno, vzeli iz nje 3 tisoč lir in nato odšli skozi postranska vrata.

Radi protipostavne nošnje orožja sta bila preteklo noč aretirana in odpeljana v zapor v ulico Coroneo dva mladeniča: Anton Filipovič, star 19 let, stanujoč na Garibaldijem tekališču, in Josip Devescovi, star 20 let, brez stalnega bivališča.

Pod kolo je prišla včeraj zjutraj v ulici Contineka Marija Stokel, stara 77 let, iz mestne šolstnice. Pri tem je dobila odrgne na obrazu in na obeh rokah. Prvo pomoč ji je dal zdravnik rešilne postaje.

Sleparija. Včeraj je bil aretirani v ulici Fondaria neki Ivan Rē, star 35 let, stanujoč v ulici S. Lazzaro št. 7, ker je opeharil neko tukajšnjo trdko za 450 lir.

Tatovi v stanovanju. Včeraj pri belem dnevu so vdrli neznan tatovi v stanovanje Hermine Catana v ulici Giosue Carducci št. 36 in odnesli omoč, v katerem se je nahajalo en foto-grafični aparat, brivna britve in nekaj perila.

Aretrani dezertir. Včeraj po noči je bil aretriran v neki ulici v starem mestu neki Alojzij Valli, star 21 let. Valli je pobegnil od vojakov pred par meseci.

Občni zbor akad. fer. društva „Balkan“ v Trstu

Preteklo soboto se je vršil v Dornbergu n. Goriškem v prostorih tamojšnje „Vinarske in gospodarske zadruge“ XXIII. redni občni zbor akad. fer. društva „Balkan“, katerega se je udeležilo lepo število naše akademске mladine, ki se je že dalj časa pripravljala, da po zdravi svoje goriške tovarše. Kljub temu, da vlada ob počitnicah v žepu našega dijakla večjo ali manjša denarna kriza, se je vsak „Balkanec“ potrudil, da je prišel bodisi z vlakom ali — kakor večina — peš v Dornberg.

Predsednik tov. Bercé — rodom Dornberžan — je v svojem nagovoru pozdravil vse navzoče tovarše in številne društvene starešine, dijaške prijatelje in goriške goste, med njimi zastopstvo dornberške občine, goriškega deželnega odbora in odbora polit. društva „Edinosti“ v Gorici, tov. Pavlico predsednika goriške „Adrije“ ter odposlanca raznih goriških kulturnih društev, kakor „Omladine“, „Prosvetne zveze“ itd.

Nato je podal besedo tov. tajniku, ki je v obširnem poročilu orisal postanek društva in njega delovanje v predvojnem času, pomen društva za naše dijaštvo in za naše ljudstvo v Juljski Krajini sploh. Povdarjal je, da se je malokateremu društvu v par letih posrečilo ustanoviti 14 knjižnic, kakor jih je ravno „Balkan“, knjižnice, katere je ljudstvo take krvavo potrebovalo in ki so posebno po tržaški okolici zelo dobro uspevale. Žalibož pa so se med vso večino porazgubile. Nadalje je tov. poročevalec omenjal, da je društvo stremelo za ustanovitvijo osrednje ljudske knjižnice za Trst in okolico, zakar se je pod okriljem „Balkana“ nabral tudi potreben fond. Prišla pa je vojna in tozadevno delovanje se je ustavilo. Omenjeni fond pa se je izročil društvu „Prosveta“, ki ima ravnotako namen nuditi ljudstvu potom knjižnic duševne hrane.

Čeprav je vojna ustavila skoraj vsako društveno delovanje, ker je manjkalo zato potrebnih delavnih moči, se je vendar društvo krepla borilo za svoj nadaljni obstanek. Komaj so se tovarši vrnili z bojnih poljov, so skušali oživiti redne društvene sestanke, na katerih se je redno predavalo in kjer se je imelo članstvo priliko naučiti pravemu nastopu in pri debati širiti svojo izobrazbo.

Toda vse to delovanje so pretrgali plameni „Narodnega doma“, kjer je imelo društvo svoj sedež. Uničeno nam je bilo vse imetje. Toda mladina ne obupuje. Sicer je bilo delovanje radi pomankanja prostorov in radi nastalih političnih razmer sila oteženo. Sestanki se so morali vršiti po okoliških dvorah in gostilnah, kjer je bilo shajanje zvezano z raznimi neprijetnimi zaprekami. Vendar pa se je v zadnjem času posrečilo odboru, da je preskrbel prostore, v katerih so se prece redno vršili sestanki in predavanja, katerih je tov. poročevalec našel lepo število in ki s pripomoči, da je članstvo rado posečalo se stanke.

Nato je tov. tajnik podal statistične podatke iz katerih je razvidno, da je društvo doseglo nekaj višek v svojem delovanju v povojni dobi. Omenil je nadalje nedostatke in pomankljivosti smotrenega dijaškega podpornišča, ki so dali povod, da se je v društvu določil odsek, ki naj bi prevzel nalogo rešitve tega perečega

Novoizvoljeni predsednik prevzame predpoved in se v primernih besedah zahvali za izkazano mu zaupanje, ter objavi, da bo v bodoče nadaljeval delo prejšnjega odbora. Poda besedo zastopniku srednješolcev, ki se tudi v imenu MDP zahvali za moralno pomoč s strani »Balkan«. Pri »slučajnostih« pozdravijo razni zastopniki prav priščno tržaško akademsko mladino.

Tov. Pavlin, predsednik goriške »Adrije« predlaga naj bi obe društvi skupno proslavili svojo 15-oz. 20-letnico. Odbor vzame zadevo na znanje. Na predlog star. dr. Ferluga se sklene, da izda društvo ob tej priliki obširno poročilo o delovanju »Balkan«.

Tov. predsednik je zaključil v pozni uri občni zbor, ki bo gotovo ostal vsem udeležencem v prijetnem spominu. M. V.

Vesti z Goriškega

Zborovanje vpokojenega učiteljstva. — Dne 23. 7. se je seslo precejšnje število vpokojenega učiteljstva v Gorici k ustanovitvi lastnega društva na podlagi že potrjenih pravil. Sklicatelj k zborovanju g. Anton Jakobi je poročal, kaj je ustanovni odbor do sedaj ukrenil in dosegel in kaj je treba še storiti, da vpokojeno učiteljstvo vsaj toliko doseže, kolikor je imelo pred vojno. Prečital je po Generalnem Vicedomisarjatu z odlokom 23. VI. 22. št. 4760 odobrena pravila in otvoril razpravo o programu za delovanje društva. Temu je sledila volitev odbora. Izvoljeni so bili soglasno za predsednika mestni učitelj g. Anton Jakobi; za podpredsednico ravnateljica meščanske šole ga. Eliza Favetti; za tajnico učiteljica ga. Marija Primas; za blagajničarko gđc. Marija Perc; za odbornika ravnatelj g. Franc Bajt. Tako so prišli v odbor oni tovariši in tovarišice, ki so že do sedaj po svojem delovanju pripomogli vpokojencem k zboljšanju neugodnega položaja in so zmogli, da po svoji inteligenci, marljivosti in delavnosti nadalje koristijo vpokojencem in njih vdovam. Po volitvi smo se razgovarjali o težavah, v katerih se nahajamo in kako bi se dale odstraniti. Dovoljujem si, podati javnosti nekatere potožbe.

Znano je, da trgovci in obrtniki postavljajo svoje zahteve za deseterkratnim koeficientom predvojnih cen in zahtev. Hiše so se zidale s 5/4 kvocijentom v lrah za predvojne cene v kronah, od aprila t. l. dalje s 4 kratnim.

Pred vojno so imeli švicarski franki, lire in krome približno enako vrednost, sedaj velja 100 švicarskih frankov okoli 410 lir.

Trgovci in obrtniki bi morali rabiti, ko postavljajo svoje cene in zahteve, koeficient 4 in ne pa 10, a tega ne store ampak višje nego proporcionalno postavljajo cene pri vsakem padanju valute. Enako navijajo cene hišni lastniki. Vpkojenec bi moral dati skoraj vso svojo penzijo, če bi hotel dobiti udobno stanovanje.

In nobenega ni, ki bi take navijalce zavrnili na 4 kratni koeficient, penzijske premije v kronah pred vojno pa premenil v lire s 4 kratnim koeficientom. Vpkojenec naj se zvija v svoji revščini kakor morejo; to je njih zadeva. Vpkojenec, ki je dobival pred vojno 200 kron mesečno, bi moral sedaj dobivati najmanj 800 lir, a še ne bi bil tako situiran kot pred vojno. Ker pa vpkojenec dobivajo predvojne premije v lrah s kvocijentom 1.68, so skrajšani za več nego 3.3 kratni znesek v lrah. Tako imamo vpkojenec še mnogo dela in potov, predno dosežemo to, kar smo imeli pred vojno; do uspeha pa pridemo samo, če se dobro organiziramo in zavedno nastopimo za svoje pravice do dostojne eksistence. Kdor drži roke križem in čaka, naj drugi delajo zanj in imajo troške, tak je nevreden tovariš in je nevreden se tega, kar okrajšano prejema.

Od vpkojencev in vpkojenk, ki pri zborovanju niso bili ali mogli biti navzoči, se pričakuje, da pristopijo k društvu in sodelujejo denarno in z delom. Kdor bi hotel samo žeti, kjer ni nič sejati, take bi morali šteti med nevredne stanovske tovariše, ki se sami izključujejo iz naše družbe.

Redni člani plačujejo na leto 2 liri, kot podpirajoči pa 5 lir. Poleg tega pa koristijo s podpiranjem naših teženj, kjer in kadar prilika nanesu.

V društvu se sprejemajo vpkojeni učitelji in njih vdove in vpkojene učiteljice. Pošiljate in prijave je pošiljati na »Društvo vpokojenega učiteljstva v Gorici«, Gorica, Corso Vitt. Em. III, 34. I.

Tečaj za voditelje kmetijske nadaljevalnih šol. Na deželni kmetijski šoli v Gorici Via Trieste št. 43 prične 1. avgusta 1922 ob 8. uri zjutraj tečaj za voditelje kmetijske-nadaljevalnih šol. Vsi gospodje učitelji, ki so prosili za sprejem v tečaj, so naprošeni, da se omenjenega dne ob določeni uri zglasijo pri voditelju tečaja. Sprejeti so vsi prosilci. Ako bi kdo go-

spodov učiteljev-prosilcev ne dobil pravočasno obvestila o sprejetju in pričetku tečaja, naj smatra to objavo kot obvestilo.

Goriški deželni odbor. — Zloraba orožniške oblasti. Poročajo nam da so vneti kanalski orožniki napravili gostom, ki so se nahajali v gostilni pri »Skalabonu« iz čisto neznanega vzroka hišno preiskavo. Pri nekem delavcu — Lahu — so našli majhen nož in nekaj patron. Peljali so ga proti Kanalu, ta pa jim je po poti ušel. (Niso ga bili namreč zvezali, za naše ljudi pa so takoj debele verige na rokah.) Hitro nato pa so naleteli na domačega fanta Lovišček Marka, ki so ga bili že prej preiskali in nič našli pri njem; popadli so ga in odpeljali s seboj. Ne vemo, kako so mogli misliti, da je to oni, ki jim je ubežal. Po poti so mu vzeli uro in denarnico. Suvali so ga in klotjali, da je dmes čuti bolečine na prizadetih mestih. Najbolj surove grožnje so letele neprestano nanj. Ko so ga pripeljali uklenjenega v goriške zapore, ga je sodnija takoj izpustila. Orožniki so ga silili, naj izpove, da je imel nož in patrone, samokres pa da je vrgl proč. Res lepa zloraba policijske oblasti, ki je pač nima para!

Initiacija. Preč. gosp. Peter Butkovič, vikar na Lohvah, znaní sodnik naših listov, posebno »Mladike«, je bil dne 22. t. m. v Gorici inštaliran za Zgonik na Krasu, kjer nastopi v teku 14. dni svojo novo dušno-pastirsko službo. Mlademu duhovniku in pridnemu delavcu želimo v novi duhovniški obli lopeh uspehov na vseh poljih.

Izterjevanje dež. pristojbin. Dež. odbor goriško-gradiščanski je na svoji seji dne 11. t. m. z namenom, da olajša izterjevanje dež. pristojbin na vinu, pivu in drugih alkoholnih pijačah, sklenil poveriti ugotovitev in izterjevanje gorišmenih deželnih taks deželnim carinskim agencijam, ki so nameščene po goriški deželi in v pripadajočih okrožjih.

Vsled tega je s posebno okrožnico, namenjeno vsem občinam goriško-gradiščanske dežele in priklopljenih okrožjih na znanje, da je treba vsa naznanila, ki se nanašajo na proizvajanje, uvoz, razporeditve in prevažanje pijač, podvrženih deželnim taks (vino, pivo in alkoholne pijače), predložiti deželni carinski agenciji, v katerem okrožju se nahaja zainteresirana oseba oziroma obrat, mesto dež. carinskemu in davčnemu uradu v goriški občini.

Razen tega je sporočil, da, izvršeni slučaj, na katere se nanašajo navodila kr. odl. 16-VI. 1922, se morajo deželne takse plačevati pri deželni Agenciji istočasno, ko so predložili naznanilo, tičoč se proizvajanja oziroma prevažanja pijač, podvrženih taksam.

Prepet. Neki Strukelj Stefan iz občine Bate, je šel neke noči k svojemu znanu, kjer so z več prijatelji popivali in jedli ter se dobro imeli. Kakor večkrat ob takih veselih prilikah, je prišlo tudi to pot do tega, da so se prijatelji skregali med seboj. Konec cele pojedine pa je bil ta, da so se še pošteno stepli in ubogi Strukelj je dobil s kamnom par poštenih po glavici. Tatovi so tudi v poletni vročini kaj pridno na delu. Skozi okno so vlomili in ukradli nekemu Brunu Cozzinju več blaga v ulici Zorutti št. 3, med drugim tudi 10 parov čevljev, 4 kg salame ter mnogo perila. Tatvina je naznanjena. — Neki Marjan Ivan doma iz Vidma, je naznanil, da so mu ukradli izpod vzglavja denarnico. Orožniki so v nemnem preiskovalcu vzglavij na sledu, a ga niso še prišli.

Povoženi. Neka Collavini Katerina, 29 let stara iz Vidma, je bila na Verdijem tekališču v višini via Mamelli povožena od nekega bicikla in ranjena na čelu. Prenesli so jo v bolnišnico usmiljenih bratov. — Neki 44 letni Fornazarič Peter pa je prišel pod avtomobil, ki je zadel s tako silo vanj, da ga je vrgl 20 m daleč. Težko poškodovanega so ga prenesli v bolnišnico usmiljenih bratov, v ulici Alvarez.

Križ pri Tomažu. Prireditev pevskega društva »Mladina« v Križu minule nedelje je neprizakovano dobro uspela tako v moralnem kakor tudi v gnotnem oairu. Zahvaljujemo se slavnemu občinstvu, ki je tako množično prišlo poslušati prireditev, gosp. nadučitelja A. Koevelu iz Tomaža, gosp. učitelju J. Pahorju iz Sežane in gosp. učitelju Kojana iz Dan za njihov trud, vsem bratskim društvom za blagohotno sodelovanje, uredništvu »Edinosti« za objavo notic, gosp. Lahu, tovarnarju pokalic v Šmarjih pri Sežani za darovanje 50 steklenic pokalic, in sploh vsem ki so pripomogli k lepemu vspehu. Zdravilo! Odbor.

Iz Bukovice nam poročajo, da se je tam pred par dnevi ponesrečil 4 letni sinček nekega delavca, med tem ko se je igral na nevarnem kraju s drugimi otroci vred in padel v globlino. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo roko. Stariši so ga morali takoj prenesti v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorico, kjer mu je bila podeljena prva pomoč.

S potrim srem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naša ljubljena mati, sestra, tačša

MARIJA vdova POTRATA rojena GODINA

v 56. letu, po kratki in mučni bolezni danes zjutraj, ob 6. uri preminila. Pogreb se bo vršil v ponedeljek, ob 4.30 pop., iz mrtvašnice mestne bolnišnice v cerkev Sv. Antona in potem na pokopališče k Sv. Ani.

TRST-SV. IVAN, 29. julija 1922.

Družine **Edler, Godina in Potrata.**

Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

rumene, drugi sive dlake; pred kratkim ju je kupil. Neprestano sta se držila in živel v neločljivem prijateljstvu. Skozi vrata jima je tekla naproti star ovčarski pes z odprtim gobcem, kakor bi se pripravljaj lajati, a končal je s tem, da je zalezal in se obnil nazaj, prijazno mahajoč z repom.

— Poglej, Saša, — je zavpil Ležnjov od daleč svoji ženi: — koga ti prinašam... Aleksandra Pavlova ni mogla takoj prepoznati človeka, ki je sedel za hrbtno njenega moža.

— Al g. Basistov! — je vzkliknila končno.

— On, on, — je odgovoril Ležnjov: — pa še lepe vesti nam prinaša. Le počakaj, takoj boš čula.

In pripeljal se je na dvorišče. Črez nekoliko trenutkov se je pojavil z Basistovom na balkonu.

— Huraj! — je vzkliknil in objel ženo. — Serjoža se ženi!

— S kom? — je vprašala nemirno Aleksandra Pavlova.

Samo ob sebi se razume, da z Natalijo... Naš prijatelj je prinesel to vest iz Moskve in tudi pismo zate... Ali si čul, Mi-

Vesti iz Istre

Pevsko-bralno društvo »Slavec« v Ricmanjih sporoča vsem onim društvom, ki so prejela povabilo za sodelovanje, da prenese nameravane veselice (6. avgusta) na 10. septembra t. l. kar naj vzamejo bližnja društva na znanje. Naša prireditelj se je odločila radi slavnosti in skupščine »Solskega društva« v Sežani. Ona društva, ki nameravajo sodelovati na slavnosti 10. septembra, naj točko, s katero mislijo nastopiti prijavi vsaj do 2. septembra. — Odbor pevsko-bralnega društva »Slavec« v Ricmanjih.

Prečastitemu gospodu dr. du. teol. Božu Milanoviču pri Sv. Ivanu.

V »P. P.« od 27. t. m. ste blagovolili pisati o meni, da radi starosti in boleznijo težko opravljam svoje pisarniške (mislimi ste najbrže odvetniške) posle.

Kako znam, da ste Vi pisec onega članka? E, delo izdaja mojstra! Kaj takega zmorete samo Vi, gospodine Božo! »O mein lieber Augustin, alles ist him«, sem si zapel (še pojem, gospodine Božo, vkljub visoki starosti svoji in boleznijo). Ko sem pa dospel do mesta, kjer pravite, da imate za vse svoje trditve trdne dokaze, sem klonil glavo in zapel otožno: »In zdej pa nikdar več!« —

Mila pesem je nekoliko utešila mojo bol, a tedaj se je pojavila jeza v mojem srcu nad tistim, ki je meni in javnosti predložil mojo mizerijo. Toda takoj se mi je prikazala pred očmi Vaša mila slika. Videl sem Vas prav tako pred sabo v istem trenutku, ko ste mi v četrtke zvečer, ko je bil oni Vaš članek že v tisku, rekli v najnaravnejšem, resnem tonu, da v njem ni napadov na nobeno osebo, — in tedaj sem vzkliknil: »O bog, odpusti mi, saj ne... misli slabob!« Kaj ne, gospodine Božo, da to ni noben napad? Starost, bolezen, onemoglost to ni nobena sramota! To je le nesreča, velika nesreča!! In nič drugega! Gorje sicer tistemu revežu, ki ga vse te smole zadenejo, ta je »lifrán« za vse svoje življenje! — A sramota to ni! Torej ne gre za napad na osebo — kaj ne da ne, dobri gospodine Božo?

Sicer bi mi vse to utegnlo škoditi in me diskreditirati v javnosti. Kedo bo hodil po pravno pomoč k bolnemu obnemoglemu starcu? Kedo ga bo še upošteval? Kaj ne, gospodine Božo, Vi ste preveč inteligentni in študirani, da ne bi spoznali posledic tega svojega dejanja! Vi ste vedeli za vse to, in vendar ste storili! Zakaj? Radi stvari, radi dobre stvari ste se s težkim, krvavečim srcem odločili k temu. Morali ste! Kaj ne da, gospodine Božo? Vskakuju mora biti jasno, da drugače ni bilo mogoče dokazati, da se Istra mora ločiti od Trsta, ker sta tam samo dva moža: dr. Wilfan, katerega je škoda obremeniti z istrskimi malenkostmi in dr. Slavik, kateri radi starosti in boleznijo niti gibati ne more.

Toda potolazite se, dobri gospodine Božo, ni tako hudo z mano! Še vedno pojem, se radujem v veselju družbi, lahko opravljam vsa pisarniška in celo odvetniška dela, delam in zahivam s teškimi škropilnicami na svojem vrtu in tudi apetit imam dober — pa še vedno koga zafknem. Le tega prosim Boga, da bi mi dal dovolj dobrih živcev, da bi mogel prenašati nekega soborca.

V Trstu, dne 29. julija 1922.
Dr. Edvard Slavik,
ki bi rad bil odvetnik, pa ne more.

Gospodarstvo

Pokrajnska obrtna razstava v Mariboru. (Od 8. do 17. septembra 1922.) Vsem razstavalcem naznanja razstavni odbor ponovno, da more smatrati le one kot defenitivne razstavjalce, ki so vpočeli pravilno izpolnjene prijavnice. Vse druge ustmene ali pisne prijave tej ali oni osebi za razstavni odbor niso obvezne in se pri dode-

litvi prostora ne morejo upoštevati. Zadnji-krat pa še opozarjamo vse one, ki se mislijo udeležiti razstave, a se dosedaj še niso prijavili, naj to nemudoma storijo, ker se za poznejše prijave v nobenem oziru ne bo oziralo. Prijavnice se dobe v pisarni razstavnega odbora Aleksandrova cesta 22, kjer se drage volje na željo brezplačno izpolnijo. Razstavni odbor gre vsakemu razstavljalcu na roko in bi bil vsak poznejši izgovor, da kdo ni vedel itd., neumesten. Oglasi za razstavni katalog se sprejemajo samo še do 1. avgusta, na kar izrecno opozarjamo vse one, ki nameravajo inserirati v tem katalogu, da si še pravočasno naroče oglase pri anončnem zavodu R. Sušnik, Slovenska ul. Po tem roku se oglasi za katalog radi tiska in pravočasne izvršitve kataloga ne morejo več sprejemati. Naročniki reklamnih plošč na ograji razstavnega odbora se ponovno naprošajo, da čim prej naroče zaželeno napise pri pooblaščenih slikarjih: Fran Ambrožič, Grajska ul. 2. Odlašanje radi preobložitve z delom v zadnjih dneh redni razvoj razstave le ovira. Zato je v interesu vsakega posameznika, da si s pravočasnim naročilom zagura točno in pravočasno izvršitev. V vseh zadevah, ki se tičejo obrtne razstave, se je obračati le na razstavni odbor Aleksandrova cesta 22, kjer se dobe vsa pojasnila. — Posamezne osebe niso upravičene, dajati kakršnakoli zagotovila, za katere razstavni odbor ne prevzame nobene odgovornosti.

DAROV

V počesčenje spomina pok. Marije Švigelj in namesto cvetja na grob so darovali v dobrodelne namene: družina Medved L. 30, družina Dolenc L. 10, družina Božjančič L. 10, Jozefa Klun L. 10, Neimenovan L. 5.

Mali oglasi

MEBLIRANO SOBO oddam enemu ali dvema gospodom. Oskrba garderobe. Boccaccio 11, vrata 17. 1456

HIŠICA z gostilno ali prazen prostor za prodajalno, se kupi na Opčinah. Ponudbe pod »Zega« na upravnistvo. 1457

V STRUNJANU št. 127 poleg cerkve, se proda posestvo obstoječe iz hiše s kletjo, 13.000 m² zemljišča, vinograde z 2000 trtami, njiv in 200 oljnih drevov. Kozuh Tomaž, Strunjan, 127. 1455

SLUŽKINJO pridno in pošteno v starosti od 20—30 let sprejme slovenska družina na deželi. Naslov pri upravnistvu. 1454

GOSPOD 35 leten, samec, s precej velikim premoženjem, želi znanja z gospodino, zdravo, prijetne znanosti; prednost gre onim, ki razpolagajo s 5—6 tisoč lirami. Resne ponudbe če mogoče s sliko pod »Sporazumno življenje« na upravnistvo. Tajnost zadržana. 1460

SLUŽKINJO pridno, pošteno, sprejme gospa. Naslov pri upravnistvu. 1461

PRODAM vrata, veterinice, kolesa, veliko mizo, omaro za shrambo, petico in drugo. Caripson 16, II. 1458

KUPIM hišico v okoli, pri cesti, s prodajalnicjo in prostim stanovanjem. Caripson, 16, II. 1459

PRIVATSCHÜLERHEIM Meran-Obermaia, Pension Masegger. Internat za dečke srednjih in ljudskih šol. V kraju: gimnazija, realka, višja realka, trgovska šola z nemškim poučnim jezikom ter »Institut tecnico« z laškim poučnim jezikom. Tečaj v nemščini, francosčini, angleščini za dijake. Dobra oskrba in strogo nadzorstvo zadržano. Reference in prospekti na razpolago. 1379

NAJBOLJŠE crme za olepšanje kože, proti lišaju in pegam, mila, toaletne pripomočke priporoča lekarna v Il. Bistrici. 28/1

GOSPODIČNA s primerno izobrazbo, večša italijanskega in nemškega jezika, išče službo kot blagajničarka. Naslov pove upravnistvo. 1443

MED, pristen, prvovrsten, se proda. Karel Jamnik, Slivje-Materija. 1449

POSTELJE L. 60.—, vzmeti 55.—, žimnice 30, chiffoniers 220.—, ponočne omarice 50.—, žimnice iz dolge volne L. 140.—, izredna prilika. Fonderia 3. 1394

POPOLNA SOBA L. 700.—, brestova 1400.—, in druge bukovce, se prodajajo v Fonderia 3. 1395

POZORI Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grobiš Bellefi Viti. via Madonnina 10, I. 16

KRONE srebrne in zlate, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 19

GLASOVIRJE, harmonije in orglje popravlja in uglašuje Andrej Pečar, Trst, via Valdirivo 15, I. telefon 14-72. 17

Važno za trgovce!

KOLNSKA CIKORIJA
Je prišla

Naročila sprejema: 500

ANTON FLEGO, škedenj štev. 1152 — Trst

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

M. BIZJAK

sprejema od 9 do 13 in od 15 do 19

ob nedeljah od 10 do 12. 391

Trst, Via To're bianca 39

Telefon 23-09.

(Dalje).

VABILO

na

izvanredni občni zbor

ki ga sklicuje

Nova konsumno društvo v Barkovljah

v nedeljo, dne 6. avgusta 1922, ob 8. uri zjutraj v dvorani gostilne gosp. Ludvika Pertot na Obrežju št. 122

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo preglednikov.
2. Sprememba društvenih pravil.
3. Nadomestne volitve v odbor.
4. Podpis pristopnic novih članov.
5. Slučajnosti.

Opomba. V slučaju nesklepnosti se bo vršil v smislu § 35 zadr. pravil pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal brez pojno.

Vsak član mora predstaviti odboru 3 dni pred občnim zborom predlog, ki ga namerava vložiti.

505 NAČELNIŠTVO.

Razglas

O prostovoljni javni dražbi.

V nedeljo, dne 6. avgusta t. l. se bode prodalo na prostovoljni javni dražbi

nekdanje Poljšakovo premoženje, sedaj lastnina Družbe Sv. Cirila in Metoda, ležeče v Župazah, občina Šturije z vsemi premoženji in solastninskimi pravicami do skupnih zemljišč v kmetijskih občinah Šturije, Vodice in Kovk. Najprej se bodo prodajale posamezne parcele, na zadnje pa se bode poskusil doseči višji porudek skupno za celo posestvo.

Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami v notarski pisarni v Ajdovščini. Dražba se bo vršila v Poljšakovi hiši v Župazah in se bo pričela ob 9. uri predpoldne.

Artur Lokar, notar v Ajdovščini kot sodni komisar. (507)

OBJAVA in POZIV.

Po najnovejši izpremembi točke 1. navodil, obseženih v okrožnici Glavnega civilnega komisiariata z dne 3. marca 1922. št. 13, A/1684, se imajo osebe, rojene slučajno v inozemstvu, a pristojne po izvoru neprestano že od rojstva v određeno ozemlje, smatrati za italijanske državljanke in kot take vpisati v imenik novih državljanov. Ker so občine že objavile imenik novih državljanov, se pozivljajo take osebe, da reklamirajo svoj vpis v imenik, ker se izvršijo vpisi le na podlagi reklamacije prizadete stranke same. O tej reklamaciji bo odločevala deželna odnosno okrajna politična oblast.

Ta objava in poziv velja za vse slovenske občine Goriško-Gradiščanske in priključeni okraj.

Gorica, dne 27. julija 1922. 502

ZVEZA SLOVENSKEH ZUPANSTEV.

Kmetička hranilnica in posojilnica v Klancu

registrirana zadruga z neomejeno zavezo vabi na

X. redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 6. avgusta 1922, ob 4. uri popoldne v prostorih podružnice Kmetijske zadruge v Klancu

sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnistva.
2. Poročilo nadzornistva.
3. Odobritev letnih računov.
4. Volitve načelnistva.
5. Volitve nadzornistva.
6. Slučajnosti.

ODBOR.

Pripomba § 35 zadr. pravil. Občni zbor sklepa voljavno, če je zastopan najmanj s polovico članov. Ako bi tega ne bilo, se vrši pol ure pozneje v istem prostoru z istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sme brezpojno sklopiti. (53)

Prodaja na obroke!

Izgotovljene obroke po meri za moške in ženske iz domačega in tujega blaga, sama volna, svilenine, perilo platna, nogavice, srebrnina in zlatnina, vzmeti, žimnice, divani i. dr.

Krojačnica prve vrste za gospode in gospe.

Kdor se hoče obleči po nizkih in konkurenčnih cenah, in pod dobrimi pogoji, naj se obrne vedno le na najboljšo in najstarejšo prodajalnico na obroke v Trstu

R. JERALLA — Trst

Via XXX. olistova 31 (prej Via Caserma)

Slovenska postrežbe.

Prodaja na obroke!

33

KDOR HOČE KAJ KUPITI

Odlikovana tovarna.

Cementne plošče, cementne cevi,
cementno tlakovanje in mozaik,
umetni mramor.

Trst, Via S. Servolo šte. 2.
Telefon 27-38. Ustanovljena 1. 1900.

Dr. A. GRUSOVIN

specialist za kožne in spolne bolezni ter
negovanje kože, perfekcioniran na du-
najskih klinikah.

Sprejema od 9—12 in od 3—7 ure.
Gorica (Piazza grande) Travnik hiša
Paternoll.

Pokusiti je treba

razne vrste testenin „PEKATETE“.
Temu dišijo ene, drugemu druge,
akoravno so vse izdelane iz ena-
kega testa.

Tvrška

Giuseppe Struchel

Via Mazzini 36 (Vogel S. Caterina)
(prej Via Nuova)

stavi naprodaj za prihodnji teden
srajce iz zefira, najfinejše
vrste, zajamčene barve z
dvojnimi zapestniki in po-
sebnim ovratnikom

L 28.50.

Srajce zefir, črtno, z ovratnikom

„ „ „ sveže

„ „ „ enobarvne

„ športna bele

„ rumene

Edina cena **L 28.50**

Zaloga pohištva

ANTON BREŠČAK

Gorica, Via Carducci št. 14
(prej Gosposka ulica).

Doma kar manjka naj pregleda vsak —
vse naj napiše si pri dnevni luči —
omare mize, stole, posteljnjak — in vse
kar rabi sploh v domači kući. — Kar
manjka, to mu preskrbi Breščak — štiri-
najst številka ulica Giosue Carducci.

ČEVLIARNICA

MICOLICH

Trst, via Udine 32 (vokal L' Aristost)
(prej Belvedere)

Izbera moškega, ženskega in otroškega
obuvala. Sprejema naročila in popravila.
Lastna delavnica. — Usuje zajamčeno.
Cene nizke. — Postrežba točna.

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše
kuhinjske in druge
hišne potrebščine
iz aluminija, stekla, lesa in emailirane prosti.
TRST — Piazza San Giovanni

Srebrne krone in zlato pla-
čujem po najnižjih cenah

ALOJZIJ POVN

Trst, Piazza Garibaldi št. 2
(prej Barriera)

AMBULATORIJ

za spolne, sifilitične, kožne in otroške
bolezni

D.ra G. & A. De Leo

Specialista spopolnjena na pariški kliniki

Moderno zdravljenje sifilitične bolezni, zoženja in
vnetja cevi in kapavca.

Preizkušnja krvi za ugotovitev sifilitičnih okuženj.

Sprejemata od 10 do 12 in od 14 do 17.

Gorica, Piazza Nicolò Tommaseo (Piazzetta) 8

Urarna in zlatarna

Lorenzo Macor

Trst, Via Udine 26.

Velika izbira darov za birmo

po najnižjih cenah.

Velik dohod budilk znamke
„Vella“ in boljših.

Telefon 4-30

Telefon 4-30

MILO FENDERL VERDE PURO SUPERIOR GIALLO

Pazite na znamko!

FRATELLI LIVELLARA

Gorica - Raštelj št. 5 - Gorica

Železnina, staklo, porcelan
in kuhinjske potrebščine

Na debelo. (44/16) Na drobno.
Posebni pogoji za prodajalce.

Velika zaloga manufakturnega blaga in iz-
gotovljenih oblik z lastno krojačnico za
moške in ženske obleke

Andrej Maurič

Via Carducci 11 (Gosposka ulica), Gorica.

ETERNIT,

to se pravi po slovensko

VEČNA STREHA.

Zastopstvo in zaloga

K. KANALC, Sv. Peter na Krstu.

Predno se odločite za kritje streh, vprašajte
za vzorce in proračun.

Antonio Lelio Camatti

Trst, Via Mazzini št. 39, Telefon 29-85

Specialiteta tu- in inzejskega blaga za moške in ženske
obleke. Paletot — izgotovljene obleke po meri — Bogata iz-
bera dežnih plaščev — Kopalne moške in ženske obleke raz-
ličnih vrst — Perilo — Nogavice — Ovratnice — Naramnice.
Pletenine vseh vrst — Specijaliteta volnenih pokrival in odej;
velika zaloga volne za blazine, trliža in potrebščin za neveste.

Prodaja na drobno in debelo.

Tvrška Primas & Giuliani

Via Garibaldi 18 — Gorica — ex Via del Teatro

Na drobno Velika zaloga. Na debelo
Bencin, petrolej, karbur, navadna in tina mazila, glazure, barve,
laki, vrvi, špaga, ovojni papir i. t. d.

Dobave za avtomobile in motore v vsaki uri.

Lastna zaloga v Tolminu pri „Konsumnem društvu za tolminski okraj v Tolminu“.

Najzmernejše cene.

Išč jo se ZASTOPNIKI in PREPRODAJALCI v vsej Jutitiski Rajini.

ADRIA SANDALI

ADRIA SANDALI

ADRIA SANDALI

Adria čevlji

za turiste

damski in moški dvojno šivani

z dvojnim podplatom, okovani

z žebri planšarji,

nepremočljivi.

so najprimernejše obuvalo v dnevnih vročine,
presejajo v ličnosti in trpežnosti vse druge
tovarske izdelke,

so najcenejše obuvalo.

Adria čevlji

vseh vrst

za vsak stan in starost v raznih

oblikah in barvah, trpežno in

lično izdelani po navadnem in

novem običaju.

Unje najboljše.

Izdeluje edino domače združeno industrijsko podjetje te stroke

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

Lastne prodajalne:

Gorica, Corso Verdi 32 v hiši Centralne posojilnice (nižje ljudskega vrta, desno).

Trst, Via Rettori 1, blizu magistrata.

Razpošilja se na malo in veliko tudi iz tovarne v Mirnu.

PRIHRANITE na času in denarju

ako uporabljate

SCHICHT'ovo milo

znamka „JELEN“

F.lli FINZI — TRST, Tarabocchia št. 5, telefon št. 11-84

DOBROZNANA MANUFAKTURNA TVRŠKA

M. AITE

Trst — Via Mazzini šte. 37 (prej Via Nuova) — Trst

naznanja cenj. odjemalcem, da se je preskrbela z veliko izbero blaga za moške in ženske
obleke, platna, bombaževine, volnenih odej, zimnic in vatranih odej lastnega izdelka, trliža,
volne in žime, izdelanega perila kakor tudi vsakovrstnih pletenin. Istočasno naznanja, da
je preskrbljena z bogato izbero vseh potrebščin za pomlad in poletje po najzmernejših cenah.

Pozor na domačo tvrdko!

FRANC SAUNIG, Gorica, Gosposka ulica sedaj Via Carducci št. 25,
naznanja slavnemu občinstvu, da ima veliko izbero **šivalnih**
strojev več vrst za krojače, šivilje in čevljarje

iz najboljših nemških tovarnen, katere jamči 10 let.

Daje velika izbira dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. — Ceniki na zahtevo
poštne prosti. Lastna mehanična delavnica.

Purič Andrej

Trst — Via Media št. 6 — Trst

ima na prodaj večjo množico izgotov-
ljenih štedilnikov ter prevzema in izvr-
šuje točno vsakovrstna nova naročila.

POHIŠTVO

ALESSANDRO LEVI-MINZI

via dei Rettori 1

in

via Maccanton

7-13

Absolutno

konkuren-

čne cene.

Specijaliteta

Figova kava „LEVANTE“

najboljši kavlin dodatek izbornega, aromatičnega okusa.
Samo s figovo kavo „LEVANTE“ pripravljate gospodinjsko izborni kavo brez
ali le z malim dodatkom kolonijalne kave. — Vseled tega naj nemanja
ta v nobenem gospodinjstvu.

Zahtevajte vedno kavo „LEVANTE“ z našo znamko.
Prva tovarna figove kave „Levante“ Loser & Lutz, Trst,
Via Carpison 10-12, Telefon 44-06

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

Vogal via Valdirivo 27 — Via 30 ottobre 11

Izvršuje vse bančne posle.

Kupuje in prodaja raznovrstne tuje valute. — Prodaja in kupuje

jugoslovanske krone. — Izvršuje nakazila SHS kron v Jugoslavijo.

Sprejema SHS krone na obrestovanje po dogovoru.

Vloge na knjižice v Lirah obrestuje

po 3 3/4 % netto

Vloge na tekoče račune po 4 1/2 %

Vezana vloge obrestuje najugodnejše po dogovoru.

Glavni sedež banke: LJUBLJANA.

Podružnice: Gorica, Maribor, Celje, Kranj, Ptuj, Brežice, Novisad,
Sarajevo, Split, Metković.

Deniška glavnica: SHS kron 50.000.000.—

Rezervni zaklad: „ „ 45.000.000.—

Tel. št. 5-18. Uraduje od 9-13.